

Про спалахи гострих кишкових інфекцій, харчових отруєнь в Кіровоградській області за 2016 - 2018 роки, що розслідувалися Головним управлінням Держпродспоживслужби в Кіровоградській області

За 2016 рік (травень - грудень) зареєстровано 5 спалахів інфекційних захворювань, внаслідок яких постраждало 85 осіб, з них 27 дітей віком до 18 років (31,7%).

За місцем виникнення: 4 спалахи сталися на об'єктах державного санепіднагляду (80%), кількість постраждалих склала 62 особи, із них 9 дітей віком до 18 років; один спалах стався в дорозі, де постраждало 17 осіб. Найбільше спалахів відбулося на об'єктах ресторанного господарства (3), в таборі оздоровлення та відпочинку (1).

За етіологічним фактором спалахи розподіляються таким чином: ротавірусна інфекція – 1, сальмонельози – 2, стафілококова інфекція – 1, ГКІ невстановленої етіології – 1.

За фактором передачі спалахи були спричинено харчовим (4), контактнопобутовим (1) шляхом.

1. За період з **20.07.2016 року до 25.07.2016 року** зареєстровано 46 випадків гострої кишкової інфекції (сальмонельозу) серед мешканців Благовіщенського району (м. Благовіщенське, с. Шамраївка, с. Йосипівка, с. Кам'яний Брід, с. Синицівка, с. Мечиславка), із них 3 дітей віком до 18 років. Збудник – сальмонела. Інфікування відбулося при вживанні готових страв у кафе «Серж», які готували хворі особи. Спалаху сприяли відсутність у кафе умов для приготування перших та других страв (в закладі відсутній повний набір приміщень для функціонування кафе та безпечного обслуговування відвідувачів, порушується поточність технологічного процесу), недотримання працівниками кафе правил особистої гігієни, відсутність обов'язкових профілактичних медичних оглядів у працівників кафе, порушення дезінфекційного режиму в кафе.

Про загострення епідемічної ситуації в Благовіщенському районі інформовано Благовіщенську районну державну адміністрацію, Кіровоградську обласну державну адміністрацію, Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів.

Направлено матеріали по спалаху до прокуратури області, до Благовіщенського відділення поліції ГУНП в області. Відкрито кримінальне впровадження.

2. За період з **10.08.2016 року до 17.08.2016 року** зареєстровано 7 випадків гострої кишкової інфекції серед дітей Комунального позашкільного закладу «Дитячий оздоровчий табір «Сонячний», який розташований в с. Гурівка, Долинського району. Збудник – ротавірус. Враховуючи наявність належних умов в Дитячому оздоровчому таборі «Сонячний» для дотримання дітьми правил особистої гігієни, а також негативні результати досліджень зв'язок захворювань з перебуванням дітей у таборі не підтверджено. Із врахуванням незначного періоду часу від приїзду дітей у табір до моменту виникнення симптомів захворювання інфікування дітей відбулося поза межами закладу оздоровлення.

Про спалах інформовано Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, Кіровоградську обласну державну адміністрацію та управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області для інформування лікувально-профілактичних закладів, які видають медичні обмінні довідки (карти).

3. За період з **15.08.2016 року до 18.08.2016 року** зареєстровано 17 випадків гострої кишкової інфекції, із них 14 дітей віком до 18 років, серед пластунів військово-патріотичного табору «Легіон» Національної скаутської організації України «Пласт», які перебували в м. Кропивницькому проїздом із м. Львова. Збудник – не виявлено. Інфікування вірогідніше відбулося при використанні води з колодязя біля цвинтаря для пиття, приготування їжі в польових умовах та миття овочів по маршруту пересування з Львівської до Черкаської області, так як симптоми нездужання у перших захворілих з'явилися в дорозі до прибуття в м. Кропивницький.

Про спалах інформовано Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, Кіровоградську обласну державну адміністрацію, Головне управління Держпродспоживслужби в Черкаській області, Кіровоградську міську раду.

В зв'язку з реєстрацією спалаху проведено позачергове засідання комісії з питань ТЕБ та НС Кіровоградської міської ради.

За інформацією прес-служби прокуратури Кіровоградської області за фактом захворювання дітей, які є членами Національної скаутської організації України «Пласт» зареєстроване кримінальне провадження. Відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено за ч.1 ст. 325 (порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням та масовим отруєнням) КК України.

4. За період з **25.08.2016 року до 27.08.2016 року** зареєстровано 8 випадків гострої кишкової інфекції, викликані золотистим стафілококом, серед мешканців Голованівського району, всі потерпілі - дорослі. Інфікування захворілих відбулося при вживанні готових страв у кафе ПП Святенко О.В. Джерелом інфекції стали особи, які були носіями інфекційної хвороби та готували страви. Сприяли виникненню спалаху відсутність умов для приготування та зберігання страв (у закладі відсутній повний набір приміщень для функціонування кафе та безпечного обслуговування відвідувачів, порушується поточність технологічного процесу), недотримання працівниками кафе правил особистої гігієни, відсутність обов'язкових профілактичних медичних оглядів у 4 працівників кафе, порушення дезінфекційного режиму в кафе. Інфікування відвідувачів відбулося при вживанні готових страв, контамінованих збудником інфекції.

Про спалах інформовано Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, Кіровоградську обласну державну адміністрацію, Голованівську районну державну адміністрацію, направлено матеріали по спалаху до прокуратури області.

Управлінням Держпродспоживслужби в Голованівському районі запропоновано ПП Святенко О.В. самостійно припинити реалізацію харчової продукції та надання послуг відвідувачам.

Управлінням Держпродспоживслужби в Голованівському районі ініційовано та проведено позачергове засідання районної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Головою Голованівської районної державної адміністрації надано доручення щодо призупинення роботи кафе, проведення рейдових перевірок закладів громадського харчування в районі, локалізації та ліквідації спалаху. Робота кафе була припинена.

5. За період **12-13.09.2016 року** зареєстровано 7 випадків гострої кишкової інфекції, викликані золотистим стафілококом та сальмонелою, серед мешканців Добровеличківського району, із них 3 дітей. Збудники захворювань – золотистий стафілокок, сальмонела. Виявлені порушення санітарного законодавства в піцерії: відсутність умов для дотримання правил особистої гігієни працівників піцерії (відсутність побутових приміщень, не працюючі рукомийники у виробничих цехах), не маркований виробничий інвентар, частково виробниче обладнання, порушений дезінфекційний режим в закладі (мийні ванни не марковані, відсутні інструкції з миття посуду, інвентарю, не дотримуються правила миття) та дані лабораторних обстежень працівників, результатів змивів, мали можливість стати обставинами інфікування відвідувачів у межах закладу громадського харчування (піцерії «Смачні традиції»).

Про спалах інформовано Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Кіровоградську обласну державну адміністрацію, Кіровоградську міську раду.

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Кіровоградській області запропоновано призупинити роботу піцерії, що було виконано.

В Кіровоградській області за **2017 рік** зареєстровано 2 спалахи гострої кишкової інфекції (ротавірусної етіології) в дошкільних навчальних закладах, внаслідок яких постраждало 12 осіб, у тому числі 11 дітей віком до 18 років.

1. У березні 2017 року серед дітей, які відвідують Дошкільний навчальний заклад № 3 «Колобок» (Кіровоградська область, Долинський район) постраждало 4 дитини. При обстеженні закладу виявлено наступні порушення: відсутні в групах дезінфікуючі засоби для проведення поточної дезінфекції, не дотримуються умови зберігання розробного інвентарю (разом зберігається для сирової та готової продукції), не вилучений з обігу надщерблений посуд. Для приготування страв використовується повидло яблучне із смаковими добавками та ароматизаторами. Постачальники, які за договором доставляють в ДНЗ сировину та харчові продукти, не пройшли медичний огляд та не отримали допуск до роботи.

Про спалах інформовано Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Кіровоградську обласну державну адміністрацію, Долинську міську раду.

2. У червні 2017 року серед дітей, які відвідують Дошкільний навчальний заклад № 3 «Капітошка» (Кіровоградська область, Добровеличківський район) зареєстровано 8 випадків гострої кишкової інфекції (6 дітей відвідували дошкільний навчальний заклад №3 «Капітошка», 1 дитина до 1 року неорганізована із родинного осередку та 1 доросла особа). При обстеженні закладу виявлено наступні порушення: відсутня проточна гаряча вода в групових приміщеннях та на харчоблоці

біля рукомийників, мийних ванн; порушені правила миття столового посуду; прибиральний інвентар для групових та туалетних приміщень зберігається в туалетах, маркування на ньому не поновлено, спеціальне місце для зберігання не обладнано; м'яконабивні іграшки в групах не дезінфікуються бактерицидними лампами. В 7 санітарно-гігієнічних змивах (11,3%) відібраних в ДНЗ з посуду, меблів, на харчоблоці виявлено бактерії групи кишкової палички.

Про спалах інформовано Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, Кіровоградську обласну державну адміністрацію, управління освіти облдержадміністрації, керівництво та відділ освіти Добровеличківської райдержадміністрації. Передано матеріали на прокуратуру Кіровоградської області та управління Національної поліції в області.

За 2018 рік зареєстровано 5 спалахів інфекційних захворювань, внаслідок яких постраждало 62 особи, з них 55 - діти віком до 18 років.

За місцем виникнення: всі спалахи сталися на об'єктах державного санепіднагляду (в дошкільних навчальних закладах м. Кропивницького – 2, Бобринецького та Знам'янського районів; 1 спалах в піцерії м. Кропивницького).

За етіологічним фактором: 4 спалахи викликані ротавірусом, 1 – сальмонелою.

За фактором передачі спалахи були спричинені контактно-побутовим (4) та харчовим (1) шляхом.

1. 15.03.2018 – 29.03.2018 - Бобринецький дошкільний навчальний заклад №1 «Сонечко» Бобринецької міської ради. Постраждало 9 дітей.

У ДНЗ виявлені порушення ранкового огляду дітей до закладу (відсутня відповідна документація в групових осередках), недостатній запас дезінфікуючих засобів, до роботи допускаються працівники з порушенням термінів обов'язкового профілактичного медичного огляду, відсутня гаряча проточна вода біля рукомийників в предтуалетній кімнаті та відсутнє маркування прибирального інвентаря для туалету в II молодшій групі, не проводиться дезінфекція приміщень закладу, в т.ч. групових осередків, бактерицидними лампами. На харчоблоці - не проведена метрологічна повірка високотемпературного обладнання (духової шафи), порушується товарне сусідство при зберіганні харчових продуктів, відсутнє маркування на дрібному виробничому інвентарі, кран із проточною водою біля одної з мийних ванн не працює). Порушення в введенні обліково-звітної документації з організації харчування, а саме: в Журналі здоров'я працівників харчоблоку відсутні підписи працівників харчоблоку, записи в Журналі бракеражу готових страв зроблені наперед, не по формі ведеться Журнал обліку виконання норм харчування. Під час приймання продуктів харчування та продовольчої сировини, які надходять до закладу, не контролюється їх безпечність та якість (відсутні супровідні документи на молоко та маркування на курячих яйцях).

В зв'язку з загостренням епідемічної ситуації в закладі та виявленими порушеннями наказами начальника відділу освіти, молоді та спорту Бобринецької міської ради призупинявся освітній процес. Про хід розслідування та виявлені порушення проінформовано Бобринецьку міську раду, Кіровоградську обласну державну адміністрацію, управління освіти, науки, молоді та спорту Кіровоградської обласної державної адміністрації. Передані матеріали на прокуратуру Кіровоградської області та управління Національної поліції в області. Відкрито

кримінальне провадження.

2. 28.04.2018 – 01.05.2018 - Спеціальний дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №29 «Червона шапочка» Міської ради міста Кропивницького. Постраждало 5 дітей.

При обстеженні закладу, встановлено: групі осередки, в яких зареєстровані випадки гострої кишкової інфекції (групи №2 та №3) розташовані в пристосованих приміщеннях; групи № 2 та № 3 мають спільну роздягальню та санітарний вузол; вхід до групового осередку групи №2 через спальню групового осередку №3. Не дотримується примірне двотижневе меню, яке погоджене з Держпродспоживслужбою.

На підставі результатів санітарно-епідеміологічного обстеження (розслідування) та результатів лабораторних досліджень причинами і умовами виникнення випадків захворювання у вихованців ДНЗ є порушення дезінфікуючого режиму, не дотримання правил особистої гігієни дітьми, не дотримання правил миття столового посуду. Враховуючи дані епідеміологічного анамнезу (за тиждень до спалаху в групі №3 був зареєстрований випадок ротавірусного ентериту), джерелом збудника інфекції став хворий на ротавірусний ентерит.

Про загострення епідеміологічної ситуації та хід розслідування проінформовано управління освіти міської ради міста Кропивницького, Кіровоградську обласну державну адміністрацію. Передані матеріали на прокуратуру Кіровоградської області та Головного управління Національної поліції в області.

3. 04.05.2018 – 08 .05.2018 - Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №70 «Оленка», комбінованого типу Міської ради міста Кропивницького. Постраждало 4 дитини.

На підставі результатів лабораторних досліджень причинами і умовами виникнення випадків захворювання у вихованців ДНЗ є порушення дезінфікуючого режиму, не дотримання правил особистої гігієни дітьми та співробітниками, не дотримання правил миття столового посуду та іграшок.

Матеріали до прокуратури та Національної поліції не надавались.

Про загострення епідеміологічної ситуації та хід розслідування проінформовано управління освіти міської ради міста Кропивницького, Кіровоградську обласну державну адміністрацію.

4. 21.09.2018 – 22.09. 2018 - Дошкільний навчальний заклад «Веселка» Трепівської сільської ради (с. Трепівка, Знам'янський район, Кіровоградська область). Постраждало 7 дітей.

Виявлено наступні порушення: в груповому осередку недостатня кількість миючих засобів; недостатня кількість меблів (шаф, індивідуальних ліжок, столів), меблі не підібрані відповідно до зросту; на робочому місці у працівників ДНЗ відсутні особові медичні книжки з допусками до роботи (з 12 працівників, представлено тільки 6 особових медичних книжок, з них у трьох працівників протермінований ФГ-огляд); незадовільно ведеться обліково-звітна документація з організації харчування (відсутній Журнал бракеражу сирих продуктів та Журнал

виконання норм харчування, не правильно ведеться Журнал бракеражу готових страв); видача готових страв проводиться без зняття проби; не проведена метрологічна перевірка високотемпературного обладнання (духової шафи); не дотримується погоджене з Держпродспоживслужбою меню; відсутні товаро-транспортні накладні та супровідні документи, що підтверджують їх походження, безпечність і якість; відсутні добові проби; відсутні інструкції щодо правил миття кухонного посуду інвентарю та обладнання; не дотримуються умов зберігання продовольчої сировини (овочі зберігають на підлозі).

Наказом начальника відділу освіти, молоді та спорту Знам'янської районної державної адміністрації був призупинений навчально-виховний процес.

Про загострення епідеміологічної ситуації та хід розслідування інформовано відділ освіти, молоді та спорту Знам'янської районної державної адміністрації, Знам'янську районну державну адміністрацію, Трепівську сільську раду, Кіровоградську обласну державну адміністрацію, управління освіти, науки, молоді та спорту Кіровоградської обласної державної адміністрації. Передані матеріали на прокуратуру Кіровоградської області та Головне управління Національної поліції в області.

5. 20.10.2018-22.10.2018 - піцерія-кафе «Смачні традиції» в м.Кропивницькому. Постраждало 7 осіб.

Виявлено наступні порушення: заклад не зареєстровано в Державному реєстрі потужностей операторів ринку, мийні ванни в цеху для приготування салатів та варильному цеху не марковані, не можливо встановити для чого вони використовуються (обробки овочів, інструментарію чи іншого). Біля мийних ванн не вивішені інструкції з правил миття посуду та інвентарю. На розробному інвентарі (дошки, ножі, виробничі столи) відсутнє маркування. Відсутні контрольні термометри в холодильному обладнанні, крім холодильного обладнання в яке вмонтовані термометри. Показники температурних режимів холодильників у відповідних журналах не фіксуються, що свідчить про відсутність контролю за температурою в обладнанні та порушення умов зберігання харчових продуктів. У п'яти співробітників вичерпані терміни проходження медичних оглядів. Миючі засоби зберігаються не в окремих безпечних контейнерах. Не дотримано товарне сусідство при зберіганні сировини та продуктів харчування. Порушена поточність технологічних процесів під час підготовки сирих овочів та приготування готових салатів (перехресне забруднення).

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Кіровоградській області винесено рішення про тимчасове припинення обігу харчових продуктів, припис про усунення порушень, складено протокол про порушення чинного законодавства та винесена постанова про накладення штрафу на суму 22 338 гривень.

Про загострення епідеміологічної ситуації проінформовано Кіровоградську обласну державну адміністрацію, департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Міської ради міста Кропивницького. Передано матеріали в прокуратуру Кіровоградської області та управління Національної поліції в області.